
ПУБЛІЧНЕ ПРАВО

УДК 336.225(477)

ГУРЖІЙ Тарас,

д. юрид. н., професор, зав. кафедри адміністративного,
фінансового та інформаційного права Київського національного
торговельно-економічного університету

КОВАЛЕНКО Жанна,

помічник-консультант депутата Київської міської ради

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ В УКРАЇНІ

Проаналізовано сучасний стан правового регулювання адміністрування податків в Україні та зарубіжний досвід. Запропоновано шляхи підвищення ефективності вітчизняного механізму правового регулювання адміністрування податків.

Ключові слова: податки, податкова система, адміністрування податків, правове регулювання, механізм правового регулювання податків.

Гуржий Т., Коваленко Ж. Организационно-правовые основы администрирования налогов в Украине. Проанализированы современное состояние правового регулирования администрирования налогов в Украине и зарубежный опыт. Предложены пути повышения эффективности отечественного механизма правового регулирования администрирования налогов.

Ключевые слова: налоги, налоговая система, администрирование налогов, правовое регулирование, механизм правового регулирования налогов.

Постановка проблеми. Поєднання в Україні протягом 2014–2015 рр. стагнації та галопуючої незбалансованої інфляції призвело до розвитку в державі досить несприятливого економічного процесу – стагфляції. Світовий досвід показує, що єдиним шляхом її подолання може бути перехід до нової політики форсованих інвестицій. Разом з тим,

© Гуржій Т., Коваленко Ж., 2017

необхідно активно вдосконалювати заходи фінансового регулювання як невід'ємної частини побудови колективної системи інвестиційних, економічних і торговельних відносин, які, в свою чергу, повинні зв'язати банківський сектор з інвестиціями з метою прогресивного розвитку національного ринку. Тому одним з основних завдань держави в процесі подолання стагфляції стає забезпечення фінансової стабільності.

Важливу роль у забезпеченні фінансової стабільності держави виконують саме податки, які, будучи основним джерелом доходів бюджетів, виступають фінансовою основою її функціонування. Наразі в Україні спостерігається ситуація, за якої порушується принцип зручності виконання платниками податків податкового обов'язку, відсутня прозорість у діяльності податкових органів, існує очевидний дисбаланс витрат бюджету з його надходженнями тощо. Це не лише деструктивно впливає на ділову, інвестиційно-інноваційну активність суб'єктів господарювання, а й унеможлиблює становлення України як сучасної європейської держави.

Тому дослідження правових засад адміністрування податків у контексті підвищення ефективності механізму правового регулювання адміністрування податків особливо актуальне.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі теоретичні та практичні аспекти адміністрування податків в основному досліджували представники економічних наук, серед яких: В. Хомутенко, В. Князьова, М. Крупка [1–3] та ін. Щодо представників правових наук, то на особливу увагу заслуговують праці Т. Проценка, А. Беспалової та Ю. Рогачова, предметом дослідження яких стало правове регулювання адміністрування податків і зборів в Україні [4–6].

Проте низка аспектів проблематики правових засад адміністрування податків в Україні залишились поза увагою науковців-правників.

Метою статті є розробка наукового підґрунтя вдосконалення правових засад адміністрування податків в Україні.

Матеріали та методи. Інформаційною базою дослідження стали чинні вітчизняні нормативно-правові акти, праці українських та зарубіжних науковців, матеріали іноземних установ і організацій. Авторами використані такі методи пізнання правових явищ: загальнонаукові (порівняння, абстрагування, аналіз і синтез, індукція і дедукція, моделювання та системний); спеціальні (історично-правовий, порівняльно-правовий та формально-юридичний). Застосування останніх обумовлюється системним підходом, що дає можливість досліджувати проблеми в єдності їх соціального змісту та юридичної форми.

Результати дослідження. Наразі в нашій державі відсутня єдина концепція податкової політики в цілому та адміністрування податків зокрема. Окреслена сфера відносин опосередковано врегульована в розробленій Міністерством фінансів України та затвердженій Кабінетом Міністрів України Стратегії реформування системи управління

державними фінансами на 2017–2020 рр. від 08.02.2017 № 142-р. [7], метою якої є «побудова сучасної та ефективної системи управління державними фінансами, яка здатна надавати якісні державні послуги, ефективно акумулюючи ресурси та розподіляючи їх відповідно до пріоритетів розвитку держави у середньо- та довгостроковій перспективі». Для досягнення цієї мети в документі визначено низку завдань за пріоритетними напрямками, які необхідно виконати. Одним з таких завдань є підвищення якості та ефективності адміністрування податків і зборів, а також рівня дотримання вимог податкового законодавства. Податкова система у відповідному документі розглядається винятково в контексті розвитку складових частин системи управління державними фінансами.

Через відсутність чітких стратегічних орієнтирів державна діяльність у сфері адміністрування податків набуває безсистемного, неузгодженого та фрагментарного характеру, що потребує формування нової податкової політики, яка б мала комплексний, міжгалузевий характер, переслідувала конкретні вимірні цілі, базувалася на органічній системі планових документів, підкріплювалася дієвим механізмом реалізації, провадилася у рамках єдиної економічної політики держави.

Незважаючи на законодавчу урегульованість питання адміністрування податків, деякі його аспекти залишаються або суперечними, або взагалі нез'ясованими. Потребують вирішення питання обов'язку обчислення та обов'язку сплати податку в контексті відповідності основним засадам податкового законодавства та реаліям сьогодення. Нерозкритими залишаються питання визначення понять «посадова особа контролюючого органу» та «узгоджене грошове (податкове) зобов'язання». Недостатньо повно врегульовано порядок узгодження таких зобов'язань, неконкретизовані обов'язки податкових органів та види відповідальності, які до них застосовуються.

На підставі аналізу ст. 54 Податкового кодексу (ПК) України [8], можна констатувати, що податкове законодавство за загальним правилом закріплює обов'язок зі сплати податку за платником податків (податковим агентом). В окремих випадках, які є вичерпними, відповідний обов'язок в аспекті визначення суми грошових зобов'язань закріплений за податковим органом.

Враховуючи багатоступінь у процесі обчислення того чи іншого податку (визначення об'єкта та бази оподаткування, вибір ставки податку, застосування податкових пільг, розрахунок суми податку), можна допускати, що платники податків в цілому і представники бізнесу зокрема, обчислюючи податки, наражаються на значні труднощі.

Згідно з результатами рейтингування держав за блоком *Paying Taxes-2017*, який складається Світовим банком у співпраці з *PricewaterhouseCoopers* для оцінки якості системи оподаткування бізнесу, Україна посідає 84 місце серед 190 держав. Прогрес нашої

держави значний, на відміну від попередніх років, проте порівняно з Катаром і ОАЕ підприємцям в Україні доводиться не лише сплачувати різноманітну кількість податків, а й витратити на це багато часу [9].

Ст. 54 ПК України суперечить ст. 4 цього кодексу, що потребує нагального врегулювання на законодавчому рівні можливості платників податків самостійно обчислювати податки або уповноважувати на це податкові органи.

Аналіз правозастосовної практики стосовно можливості та доцільності уповноваження податкових органів на обчислення податків виявив проблемні питання щодо узгодження суми грошового (податкового) зобов'язання, яке визначається податковим органом самостійно.

Подібна ситуація зумовлена тим, що ПК України не містить чіткого визначення поняття «узгоджене податкове зобов'язання». Ст. 54 ПК України [8] щодо визначення сум грошових (податкових) зобов'язань, відокремлено від інших положень відповідного кодексу не дає змоги комплексно розкрити та систематизувати, які ж зобов'язання є узгодженими, а які ні, та який порядок самого узгодження.

Якщо грошове (податкове) зобов'язання неузгоджене, то платник податків не несе відповідальності за його несплату. Крім того, воно не створює наслідків для визначення інших зобов'язань. Відповідна позиція підтверджена ухвалою Вищого адміністративного суду України (ВАСУ) від 07.07.2015 у справі № 810/5745/14 [10], де встановлюється, що посилення податкового органу в акті перевірки на акт іншої перевірки та податкове повідомлення-рішення є протиправним через те, що таке податкове повідомлення-рішення не вважається узгодженим. Аналогічну позицію містить ухвала ВАСУ від 11.08.2015 у справі № 826/12596/14 [11].

Необхідно внести зміни до ПК України в контексті регламентації поняття «грошове (податкове) зобов'язання» та закріплення порядку його узгодження. Задля однозначного тлумачення зазначених змін варто привести у відповідність інші норми ПК України та нормативно-правових актів України, які регулюють та регламентують окреслене коло питань.

В аспекті уповноваження податкових органів на обчислення податків існує низка проблем, які полягають у відсутності дієвої інформаційно-комунікаційної інфраструктури [12, с. 315], неузгодженості дій органів державної влади у сфері адміністрування податків та слабого контролю за діяльністю податкових органів. Діяльність Державної фіскальної служби України протягом 2014–2015 рр. – найбільш закрита та непрозора порівняно з більш ранніми періодами. Статистичні дані не завжди публікуються, є неповними, однобічними та демонструють лише уявну ефективність. Натомість негативні моменти діяльності часто не афішуються [13].

Розроблення документів стратегічного планування у сфері управління податковою системою повинно супроводжуватися як забезпеченням інформаційно-комунікаційною інфраструктурою так і контролем

за діяльністю податкових органів. Існує потреба створення при Міністерстві фінансів України Координаційної ради з питань контролю за діяльністю податкових органів.

Щодо сплати податків, то за загальним правилом вона здійснюється в грошовій формі – готівковій або безготівковій. Проте у кінці травня 2016 р. Національний банк України оголосив чотирирічну програму впровадження так званої «*cashless*-економіки», основна мета якої полягає у переведенні населення на безготівкові розрахунки, оскільки оборот готівкових коштів є одним з гальм економічного розвитку, яке одночасно призводить до зростання тіньової економіки. Передбачається переведення оплати всіх наданих державою послуг – податків, штрафів, зборів і мит через інтернет. Для цього будуть створені спеціальні веб-портали [14].

Наразі більше половини українських інтернет-користувачів здійснюють грошові перекази в мережі. За результатами дослідження, проведеного компанією *iVOX Ukraine*, 59 % українців переводять гроші зі своєї картки за допомогою онлайн-сервісів [15].

Заслуговує на увагу також той факт, що в Україні активно розвиваються системи електронних грошей. Постановою Правління НБУ «Про внесення змін до Положення про електронні гроші в Україні» від 10.02.2016 № 65 НБУ надав право «користувачам – фізичним особам отримувати від нерезидентів електронні гроші, випущені емітентом-нерезидентом» з використанням міжнародних систем інтернет-розрахунків [16].

Отже, згодом більшість розрахунків (якщо не всі) будуть здійснюватись у безготівковій формі, що потребуватиме внесення змін у чинне вітчизняне законодавство з метою впровадження виключно безготівкової форми сплати податків.

Під час сплати податків платник повинен знати та вказувати в документах багато інформації, наприклад, напрямок платежу (державний, місцевий бюджети), суму платежу, механізм платежу (безготівковий, готівковий), підставу платежу (податок, збір), особливості контролю за сплатою податку тощо, що також ускладнює процес сплати податків і навіть зумовлює їх несвоєчасну сплату.

Заради забезпечення зручності та оперативності сплати податків було б раціональним уповноваження податкових органів на сплату податків шляхом їх автоматичного перерахунку до відповідного бюджету після узгодження обчисленої суми податку.

У процесі переходу до інформаційного суспільства у провідних державах світу відбувається реформування механізму податкового регулювання шляхом зниження податкового навантаження, часових витрат на дотримання норм податкового законодавства, а також оптимізації системи адміністрування податків [15]. В Україні, як і в інших державах світу, за 2010–2014 рр. проведено ряд заходів щодо реформування

системи адміністрування податків в цілому та вдосконалення системи електронного оподаткування зокрема.

Прийнято Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України» від 31.07.2014 № 1617-VII (далі – Закон) [17], яким вносяться зміни, що передбачають створення системи електронного адміністрування податку на додану вартість (СЕА ПДВ). З 1 січня 2015 р. ця система почала повноцінно працювати в Україні, не вносячи кардинальних змін у загальні принципи справляння ПДВ, затверджені ПК України, але закріплюючи реформування у декількох напрямках: створення окремих банківських рахунків для платників ПДВ та перехід на електронну звітність з ПДВ.

Наразі СЕА ПДВ характеризується великою кількістю прогалин та суперечностей. Аналіз норм податкового законодавства дозволив окреслити низку недоліків СЕА ПДВ, серед яких на особливу увагу заслуговують такі:

- при реєстрації платником ПДВ реєстрація електронного цифрового підпису не є обов'язковою, хоча податкова звітність з ПДВ подається до контролюючого органу всіма платниками в електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису підзвітних осіб;
- відсутність розмежування рахунків платника в СЕА ПДВ від інших рахунків;
- можливість перерахування банківською установою коштів платника податків до бюджету в односторонньому порядку на вимогу контролюючого органу з рахунків, які не обліковуються в СЕА ПДВ;
- відсутність законодавчого регламентування механізму автоматичного відшкодування ПДВ;
- відсутність розмежування понять «облік платників податків», «автоматичний облік» та «облік за»;
- недостатність коштів на рахунку в СЕА ПДВ унеможливорює реєстрацію податкової накладної і, як наслідок, формування податкового кредиту;
- відсутність законодавчої регламентації, яким чином платнику податків можна належно виконати обов'язок подання звітності з ПДВ у зв'язку зі збоями в роботі «Єдиного вікна подання електронної звітності» тощо.

Робочою групою за участю представників Міністерства фінансів України, народних депутатів та експертів підготовлений проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України» від 15.09.2016 № 5132 (доопрацьований від 03.11.2016) (далі – законопроект) [18], який має вдосконалити СЕА ПДВ. Передбачається введення додаткових реквізитів до податкової накладної – кодів Української

класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТ ЗЕД) для товарів та Державного класифікатора продукції та послуг (ДКПП) для послуг, а також механізму блокування реєстрації сумнівних податкових накладних до отримання пояснень щодо джерела надходження товару. В контексті досліджуваної проблематики на особливу увагу заслуговує положення законопроекту, відповідно до якого запроваджується повноцінний електронний кабінет платника податків, оскільки зазначена законодавча ініціатива – перший крок до впровадження СЕА в оподаткуванні в цілому.

Хоча законопроект передбачає ряд прогресивних змін, він не усуває прогалини та суперечності, які були виявлені в процесі правозастосування.

Щодо міжнародного досвіду в контексті електронного адміністрування, то на особливу увагу заслуговує досвід Казахстану. Сучасним механізмом взаємодії членів суспільства, держави, громадян та бізнесу є електронне урядування. Для зручності суб'єктів господарювання – користувачів порталу розміщено весь перелік онлайн-послуг для ведення бізнесу за рубриками: реєстрація та розвиток бізнесу, податки та фінанси, нерухомість, авторське право тощо. У веб-додатку «Бізнес» електронного уряду Казахстану виокремлено тематичний розділ «Податки», де функціонують два підрозділи «Оплата і повернення податків» та «Податки». Окрім зазначених онлайн-сервісів, на сайті електронного уряду Казахстану є веб-додаток «Кабінет платника податків». Останнє оцінено світовою спільнотою на високому рівні, про що свідчить факт проведення у 2014 р. Глобального форуму «електронного уряду» (*Global e Government Forum*) у Казахстані [19].

Нині в аспекті впровадження СЕА в оподаткуванні актуальним у сфері податкового менеджменту є пошук прогресивних інструментів забезпечення прозорості в діяльності податкових органів стосовно сучасних трансформаційних процесів та переходу до інформаційного суспільства, а також наявних можливостей інформаційно-комунікаційних технологій. Один із таких інструментів – е-декларування, що забезпечує нові форми комунікації громадян, бізнесу та влади, безперешкодний доступ до публічної інформації та сприяє участі громадян, суб'єктів господарювання у вдосконаленні податкової політики.

Дослідивши доповідь Світового банку та РвС «Оподаткування 2016», можна констатувати, що у 2016 р. впровадження системи е-декларування та сплати податків в електронній формі у світі – найпоширеніша реформа у сфері оподаткування. Відповідні зміни у різних державах дозволили спростити процедури сплати податків для середнього бізнесу щодо зниження ставок оподаткування на впровадження сучасних технологій та спрощення процедур дотримання норм податкового законодавства. Експертами зазначено, що найбільші труднощі в реформуванні цього напрямку виникають у державах

із низьким рівнем доходів. Такі держави, які вдосконалили інфраструктуру е-декларування та систему сплати податків, наразі отримують істотні вигоди. Натомість, у державах із низьким рівнем доходів спостерігається найменший прогрес щодо скорочення часових витрат на дотримання норм податкового законодавства та зниження кількості платежів [20].

Досить вдалою стосовно впровадження та поширення е-декларування є думка політичного експерта С. Тарана, який зазначає, що для громадян е-декларування слід полегшити або розглядати як право, а не обов'язок. Проте воно має розповсюджуватися на всіх без винятку, як у цивілізованих країнах, адже в державі, де половина економіки – в тіні, а зарплата – «в конвертах», вихід з корупції повинен бути один для всіх [21].

Впровадження СЕА ПДВ в сфері оподаткування – досить позитивний крок у розвитку нашої держави. Оскільки Україна йде шляхом впровадження виключно е-декларування, то необхідно внести відповідні зміни в ПК України, а також доопрацювати вже внесений законопроект або підготувати альтернативний щодо поширення СЕА на всі податки в Україні та вдосконалити існуючі норми в зазначеній сфері, враховуючи найкращі зарубіжні дослідження та практичний досвід інформаційно-розвинених держав світу.

Наразі існують проблеми, які унеможливають підвищення ефективності механізму правового регулювання адміністрування податків, основними з яких є:

- відсутність єдиної концепції податкової політики в цілому та адміністрування податків зокрема;
- системні вади вітчизняного законодавства і, зокрема, наявність колізій, прогалин та дублювань у ПК України;
- надмірна ускладненість адміністрування податків;
- неузгодженість дій органів державної влади у сфері адміністрування податків;
- слабкий контроль за діяльністю податкових органів;
- невизначеність відповідальності посадових осіб податкових органів;
- відсутність дієвої комунікаційної інфраструктури.

Висновки. Проблематика адміністрування податків у країні має комплексний характер, її важко вирішити за рахунок застосування розрізнених, «точкових» заходів. Це можливо тільки за допомогою комплексного підходу, заснованому на чіткій стратегії розвитку, яка б підкріплювалась дієвим механізмом реалізації та системою моніторингу та контролю.

Першочерговими кроками у цьому мають стати: розробка комплексу документів стратегічного планування (концепція, стратегія, програма) і, зокрема, Стратегії розвитку управління податковою системою та Плану дій щодо реалізації положень зазначеної стратегії;

створення при Міністерстві фінансів України Координаційної ради з питань контролю за діяльністю податкових органів; системне оновлення чинного податкового законодавства, його перегляд на предмет колізій, прогалин і дублювання; внесення до ПК України змін та доповнень, спрямованих на підвищення ефективності адміністрування податків.

Зміни та доповнення необхідно внести переважно в ПК України, зокрема: більш чітко визначити поняття «посадова особа контролюючого органу»; систематизувати узгоджені та неузгоджені грошові (податкові) зобов'язання та визначити порядок узгодження; регламентувати право платників податків самостійно обчислювати податки або уповноважувати на це податкові органи; встановити, що сплата податків здійснюється шляхом їх автоматичного перерахунку до відповідного бюджету після досягнення узгодження обчисленої суми податку; закріпити виключно безготівкову форму розрахунків; визначити, що податкова звітність може бути подана лише в електронній формі; поширити СЕА ПДВ на всі податки; більш конкретно регламентувати обов'язки та відповідальність податкових органів.

Застосування цих заходів стане основою для підвищення ефективності механізму правового регулювання адміністрування податків, переходу до абсолютно прозорої податкової системи, покращання інвестиційного клімату, завершення євроінтеграції та входу України у світову спільноту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Хомутенко В. П. Адміністрування податків, зборів, платежів. Одеса : Атлант, 2015. 314 с.
2. Князьова В. Я. Особливості податкового адміністрування в умовах розбудови ринкових відносин в Україні. URL : [http://zt.knteu.kiev.ua/files/2015/%E2%84%961\(78\)/uazt_2015_1_8.pdf](http://zt.knteu.kiev.ua/files/2015/%E2%84%961(78)/uazt_2015_1_8.pdf).
3. Крупка М. І., Кміть В. М., Паславська Р. Ю. Система адміністрування податків в Україні: стан, проблеми та перспективи. Наук. вісн. НЛТУ України. 2016. Вип. 26.2. С. 217–224. URL : http://nltu.edu.ua/nv/Archive/2016/26_2/34.pdf.
4. Проценко Т. О. Правове регулювання адміністрування податків і митних платежів : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право ; Ін-т законодавства Верхової Ради України. Київ, 2008. 36 с.
5. Беспалова А. О. Правове регулювання адміністрування податків і зборів в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право ; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». Одеса, 2015. 23 с.
6. Рогачов Ю. М. Публічне адміністрування у сфері справляння податків і зборів в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2016. 17 с.
7. Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки : розпорядження КМУ від 08.02.2017 № 142-р. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/142-2017-p>.

8. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. Відом. Верховної Ради України. 2011. № 13–17. Ст. 112.
9. Рейтинг держав за блоком Paying Taxes-2017. URL : <http://www.pwc.com/gx/en/services/tax/paying-taxes-2017.html>.
10. Про визнання протиправними дій, скасування податкових повідомлень-рішень та зобов'язання вчинити певні дії : ухвала Вищ. адм. суду України від 07.07.2015 у справі № 810/5745/14. URL : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/46546279>.
11. Про визнання протиправною та скасування податкової вимоги : ухвала Вищ. адм. суду України від 11.08.2015 у справі № 826/12596/14. URL : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/48373072>.
12. Кучерявенко М. П. Податкове право. Харків : Право, 2013. 536 с.
13. Державна фіскальна служба України : Офіційний сайт. URL : www.sfs.gov.ua. – Плани та звіти роботи.
14. Чому НБУ урізав всім зарплату і переводить на безготівкові розрахунки? веб-сайт «Правова консультація». URL : <https://www.pravoconsult.com.ua/chomu-nbu-urizav-vsiv-zarplatu-i-perevodit-na-bezgotivkovi-rozrahunki>.
15. Nikitishin A. O. The main directions of improving the mechanism of tax regulation. *Efektivna ekonomika*. Vol. 2. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4789>.
16. Про внесення змін до Положення про електронні гроші в Україні : постанова Правл. Нац. банку України від 10.02.2016 № 65. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0065500-16>.
17. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України : Закон України від 31.07.2014 № 1621-VII. Відом. Верховної Ради. 2014. № 39. Ст. 2006.
18. Про внесення змін до Податкового кодексу України : проект Закону України від 15.09.2016 № 5132 (доопр. від 03.11.2016). URL : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=60035.
19. Електронний уряд Республіки Казахстан. Офіц. веб-сайт Республіки Казахстан. URL : <http://egov.kz/cms/ru>.
20. Paying Taxes 2016. World Bank Group. URL : <http://www.pwc.com/gx/en/paying-taxes-2016/paying-taxes-2016.pdf>.
21. Таран С. Е-декларування має розповсюджуватися на всіх громадян. Веб-сайт «Інформаційний акцент». URL : <http://www.akcent.org.ua/sergij-taran-e-deklaruvannya-maye-rozprovsyudzhuvatysya-na-vsikh-gromadyan>.

Стаття надійшла до редакції 18.05.2017.

Gurzhiy T., Kovalenko Z. Legal basis of tax administration in Ukraine.

Statement of the problem. *The combination of stagnation and unbalanced galloping inflation in Ukraine in 2014-2015 has led to the development of stagflation in the state. World experience shows that the only way to overcome it is the improvement of financial regulation measures. In the context of this fact taxes play an important role. Therefore, increasing the effectiveness of the legal regulation mechanism of tax administration deserves special attention.*

Analysis of recent researches and publications. *Analysis of recent researches indicates that the selected topic is the central focus of a wide range of representatives, both economic and legal Sciences. However, the relevance of the study caused by the lack of a comprehensive study of legal principles of tax administration in Ukraine.*

The purpose of this article is to develop a scientifically based conception of improvement of legal regulation of tax administration in Ukraine.

Materials and methods. *The methodological base of research is a combination of general scientific and special methods, the use of which is the subject to a systematic approach.*

Results. *There was solved the current state and revealed the topical issues of legal regulation of tax administration in Ukraine. Its relationship with foreign experience is determined. The ways to enhance the effectiveness of the legal regulation mechanism of tax administration are offered. A set of measures aimed at improving the legal regulation of tax administration in Ukraine is developed.*

Conclusion. *The issue is complex; it can not be solved through the use of «point» events. The solution of the mentioned problems is possible only through the integral approach, based on a clear development strategy, which would be reinforced by an effective mechanism for implementation and monitoring and control system.*

Keywords: taxes, tax system, tax administration, legal regulation, mechanism of legal tax regulation.

REFERENCES

1. Homutenko V. P. Administruvannja podatktiv, zboriv, platezhiv. Odesa : Atlant, 2015. 314 s.
2. Knjaz'ova V. Ja. Osoblyvosti podatkovogo administruvannja v umovah rozbudovy rynkovykh vidnosyn v Ukrai'ni. URL : [http://zt.knteu.kiev.ua/files/2015/%E2%84%961\(78\)/uazt_2015_1_8.pdf](http://zt.knteu.kiev.ua/files/2015/%E2%84%961(78)/uazt_2015_1_8.pdf).
3. Krupka M. I., Kmit' V. M., Paslavs'ka R. Ju. Systema administruvannja podatktiv v Ukrai'ni: stan, problemy ta perspektyvy. Nauk. visn. NLTU Ukrai'ny. 2016. Vyp. 26.2. S. 217–224. URL : http://nltu.edu.ua/nv/Archive/2016/26_2/34.pdf.
4. Procenko T. O. Pravove reguljuvannja administruvannja podatktiv i mytynyh platezhiv : avtoref. dys. ... d-ra juryd. nauk : 12.00.07 – administratyvne pravo i proces; finansove pravo; informacijne pravo ; In-t zakonodavstva Verhovoï Rady Ukrai'ny. Kyi'v, 2008. 36 s.
5. Bepalova A. O. Pravove reguljuvannja administruvannja podatktiv i zboriv v Ukrai'ni : avtoref. dys. ... kand. juryd. nauk : 12.00.07 – administratyvne pravo i proces; finansove pravo; informacijne pravo ; Nac. un-t «Odes. juryd. akad.». Odesa, 2015. 23 s.
6. Rogachov Ju. M. Publichne administruvannja u sferi spravljannja podatktiv i zboriv v Ukrai'ni : avtoref. dys. ... kand. juryd. nauk : 12.00.07 – administratyvne pravo i proces; finansove pravo; informacijne pravo ; Kyi'v. nac. un-t im. Tarasa Shevchenka. Kyi'v, 2016. 17 s.
7. Pro shvalennja Strategii' reformuvannja systemy upravlinnja derzhavnymy finansamy na 2017–2020 roky : rozporjadzhennja KМУ vid 08.02.2017 № 142-r. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/142-2017-r>.
8. Podatkovyj kodeks Ukrai'ny vid 02.12.2010 № 2755-VI. Vidom. Verhovnoi' Rady Ukrai'ny. 2011. № 13–17. Ct. 112.
9. Rejtyng derzhav za blokom Paying Taxes-2017. URL : <http://www.pwc.com/gx/en/services/tax/paying-taxes-2017.html>.
10. Pro vyznannja protypravnymy dij, skasuvannja podatkovykh povidomlen'-rishen' ta zobov'jazannja vchynyty pevni dii' : uhvala Vyshh. adm. sudu Ukrai'ny vid 07.07.2015 u spravi № 810/5745/14. URL : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/46546279>.
11. Pro vyznannja protypravnoju ta skasuvannja podatkovoi' vymogy : uhvala Vyshh. adm. sudu Ukrai'ny vid 11.08.2015 u spravi № 826/12596/14. URL : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/48373072>.
12. Kucherjavenko M. P. Podatkove pravo. Harkiv : Pravo, 2013. 536 s.

13. Derzhavna fiskal'na sluzhba Ukrainy : Ofitsijnyj sajt. URL : www.sfs.gov.ua. – Plany ta zvity roboty.
14. Chomu NBU urizav vsim zarplatu i perevodyt' na bezgotivkovi rozrahunky? veb-sajt «Pravova konsul'tacija». URL : <https://www.pravoconsult.com.ua/chomu-nbu-urizav-vsim-zarplatu-i-perevodyt-na-bezgotivkovi-rozrahunki>.
15. Nikitishin A. O. The main directions of improving the mechanism of tax regulation. Efektyvna ekonomika. Vol. 2. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4789>.
16. Pro vnesennja zmin do Polozhennja pro elektronni groshi v Ukraini : postanova Pravl. Nac. banku Ukrainy vid 10.02.2016 № 65. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0065500-16>.
17. Pro vnesennja zmin do Podatkovogo kodeksu Ukrainy ta dejakyh inshyh zakonodavchyh aktiv Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 31.07.2014 № 1621-VII. Vidom. Verhovnoi' Rady. 2014. № 39. Ct. 2006.
18. Pro vnesennja zmin do Podatkovogo kodeksu Ukrainy : proekt Zakonu Ukrainy vid 15.09.2016 № 5132 (doopr. vid 03.11.2016). URL : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=60035.
19. Elektronnyj urjad Respubliky Kazahstan. Ofic. veb-sajt Respubliky Kazahstan. URL : <http://egov.kz/cms/ru>.
20. Paying Taxes 2016. World Bank Group. URL : <http://www.pwc.com/gx/en/paying-taxes-2016/paying-taxes-2016.pdf>.
21. Taran S. E-deklaruvannja maje rozpovsjudzhuvatysja na vsih gromadjan. Veb-sajt «Informacijnyj akcent». URL : <http://www.akcent.org.ua/sergij-taran-e-deklaruvannya-maye-rozpovsyudzhuvatysya-na-vsih-gromadyan>.